

OBSAH

KNIHA ŠESTÁ

Čechy za krále Přemysla Otakara II. 1253—1278

Článek 1.

Krále Přemysla Otakara II. moc rostoucí. R. 1253—1269 . 9

Králova osobnost. Proměna české ústavy. Nejvyšší úřady zemské v Praze, desky zemské, popravce v krajích. Založení svobodného stavu městského. Němečtí přistěhovalci a právo německé v Čechách. Vyvazování zástav královských. Pokoj s Uhry. Křižácká výprava proti Prusům. Volby na království římské. Půtky o arcibiskupství salcburské. Nové války s Bavorsy a Uhry. Veliké vítězství na Moravském poli. Nabytí Štýrska. Královny Markéta i Kunhuta. Korunování v Praze. Slavnost na říčce Fiše. Vévoda Jindřich Bavorský a Konradin Staufovec. Uvázání se v Korutany a Krajinsko.

Článek 2.

Krále Přemysla Otakara II. výše a pád. R. 1270—1278 40

Objem českého státu. Králova vláda zemská i dvorská i úředníci její. Filip Korutanský, Aquilejský patriarcha a král Štěpán Uherský. Vítězné války s Uhry. Volení nového krále římského. Král Rudolf Habsburský a jeho požadavky. Spor o německé země Otakarem nabyté. Papež Řehoř X. co prostředkovatel. Příčinnost nepřátelské strany. Král Otakar v říšské klatbě. Počátek války v Rakousích. Zrady spáchané nad Otakarem. Uzavření míru před Vídní a ztráta všech zemí nově nabytých. Otakarova pokora i chování se v ní. Nové základy a ústupky. Počátek nové války. Porážka na Moravském poli. Zajetí a smrt králova.

Článek 3.

Povšechné úvahy o panování krále Otakara II. 84

Rozdílné posuzování Přemysla Otakara II. u potomstva. Jeho chování se k Němcům i k Čechům. Křivdy jemu činěné od Horneka Němce a Dalimila Čecha. Rovná jeho spravedlivost ke všem stavům; jeho psaní o tom; nařízení o mírách a váhách i o Židech; poměry k prelátům německým. Otakarovy ctnosti rytířské. Péče o hospodářství polní, o průmysl a obchod, umění a nauky. Konečné úvahy.

K N I H A S E D M Á

Čechy za let 1278 do 1310

Článek 1.

- První české bezkráloví. R. 1278—1282 111
 Strastný stav národa. Král Rudolf v Moravě a v Čechách. Úmluvy čáslavské. Svatební slavnosti v Jihlavě. Ota, markrabě braniborský, správce zemský; jeho hrabivost a pých. Královna utíká z Bezděže; králevic Václav v cizině. Týránění od Němců a válka s nimi. Král Rudolf zprostředkoval příměří. Nová vláda zemská. Královna Kunhuta a Závíše z Rosenberka. Nové liché jednání markraběte. Strašný hlad a mor v zemi.

Článek 2.

- Čechy za krále Václava II. R. 1283—1305 126
 Králův příjezd do Prahy a poměr ke králi Rudolfovi. Královna Kunhuta i Závíše z Rosenberka. Strany v Čechách. Závíše, správce zemský; jeho zásluhy a pád. Nabytí panství v Krakově a Sodoměři. Nevole s Albrechtem Rakouským a spolky proti němu. Adolf Nasovský, král římský. Václav v Polsku. Smíření s Albrechtem. Péče o dobré obecné. Korunování v Praze. Albrecht volen za krále římského. Václav korunován v Polsku; nabývá koruny uherské pro syna svého Václava III. Papež Bonifác VIII. staví se mu na odpor a popouzí krále Albrechta i Karla Roberta proti němu. Václav III. opouští Uhry. Válka s Albrechtem i Karlem Robertem. Václava II. nemoc a smrt. Jeho tělesná i duchovní povaha, chyby, ctnosti a zásluhy.

Článek 3.

- Čechy za krále Václava III. R. 1305 a 1306 158
 Králova osobní povaha. Pokoj s králem Albrechtem. Postoupení koruny uherské. Rozpuštění chování se Václava III. Válečný pochod proti Vladislavovi Lokétku do Polska. Václav III. zavražděn úkladně v Olomouci. Vyhynutí rodu Přemyslova na trůně českém.

Článek 4.

- Čechy v bezkráloví a za králů Rudolfa I. i Jindřicha.
 R. 1306 do 1310 163
 Zmatečné volení nového krále. R u d o l f I. Rakouský, a časná jeho smrt. J i n d ř i c h Korutanský. Válka s králem Albrechtem. Pokoj ve Znojmě uzavřený. Neschopnost krále Jindřicha i anarchický stav země. Římský král Jindřich VII.

Lucemburský. Česká kněžna Eliška. Vyjednávání v Norimberce a ve Frankfurtě nad Mohanem. Slavnosti v městě Špýru. Jan Lucemburský, požádaný král český. Jeho válečná výprava do Čech a zmocnění se Prahy. Jindřich Koryutanský opouští Čechy.

Článek 5.

Obraz společenského života českého na počátku XIV. stol. 187

Přechod z doby přemyslovské do lucemburské v Čechách. Rozdíly stavů. Rodina královská. Duchovenstvo. Stav panský: popis předních pokolení a rodin i osob v Čechách a v Moravě. Stav rytířský. Dědičné právo v Čechách. Stav městský, jeho moc a vysady. Dědinníci a třídy lidu obecného. Zanikání starověké župní ústavy. Rozdvojení národnosti a Němců v Čechách; počátky průmyslu. Mravní povaha lidu; těžení rolnické, duch válečný a rytířský; tichá domácnost a čistota. Nábožnost. Literární a umělecká činnost. Prameny vzdělanosti; převaha českého živlu.

KNIHA OSMÁ

Čechy za krále Jana Lucemburského. 1310—1346

Článek 1.

Čechy za panování krále Jana samého. R. 1310—1333 . . . 211

Stará rodina hrabat lucemburských a císař Jindřich VII. Pojištění práv a svobod českých od krále Jana i korunování jeho v Praze. Morava opět připojena k Čechám. Roztržky domácí. Smrt císaře Jindřicha VII. i dvojice nově volených králů římských. Odpory v Čechách a válka proti hraběti trenčanskému. Spor mezi královnami a pan Jindřich z Lipé. Domácí války a smíření na sněmu domažlickém. Církevní nepořádky a rozbroje. Biskup pražský pohnán do Avignonu. Nevole mezi králem a královnou. Nabytí opět země budišínské. Nezdařilé turnaje v Praze. Bitva u Mühldorfa. Půtky Ludvíka Bavorského s papežem Janem XXII. Spojení s Francií a smíření s Rakouskem. Těžké berně. Počátky panování ve Slezsku. Nová válka s Rakousy a výprava do Litvy. Královna Eliška †. Přiznání a spojení s Tyrolskem. Panování v Itálii a války proto se všemi sousedy. Vítězství královce Karla u S. Felice v Itálii. Spojení s papežem a ztráta Itálie.

Článek 2.

Čechy za krále Jana i syna jeho Karla. R. 1333—1346 . . . 268

Markrabě Karel v Čechách. Vzmáhání se feudálních řádů. Markrabina Blanka. Rozbroj v duchovenstvu českém. Nový

rozstrk mezi králem Janem a císařem Ludvíkem. Spor o nápad zemí korutanských a o hrabství tyrolské. Mír s Polskem i s Uherskem. Válka v Rakousích i v Bavorsku. Druhá výprava křižácká do Litvy. Nevole v rodině královské. Rozepře s biskupem Vratislavským. Oslepnutí krále Jana. Marketa Maultasche i ztráta Tyrol. Papež Kliment VI. v Avignonu. Nezdárné jednání s císařem Ludvíkem. Povýšení pražské na arcibiskupství a Arnošt z Pardubic. Třetí výprava do Litvy; roztržka i válka s Poláky. Volení markraběte Karla na království římské. Bitva u Kreščaku a smrt krále Jana.

KNIHA DEVÁTÁ

Čechy za krále a císaře Karla IV. 1346—1378

Článek 1.

Král Karel před korunováním na císařství. R. 1346—1355 305

Nesnáze Karlovy na počátku jeho panování. Půtky v Němcích před jeho uznáním za krále římského. Korunování na království české. Smrt císaře Ludvíka Bavorského a pokusy jeho strany. Nepravý Valdemar Braniborský; Günther ze Švarcburka; konečné uznání Karlovo v Němcích. Hojně opravy v Čechách; Majestas Carolina, universita v Praze, bratrstvo umělců, Nové město pražské a Slovany, Karlštejn atd. Černé mření a mrskáči. Jan Jindřich, markrabě moravský. Smíření s Bavory a den svátosti v Praze. Cola di Rienzo u Karla IV. Královny Anna (Mečka) i Anna Svídnická. Nabytí Horní Falce a nápadu ve Svídnici. První císařská jízda do Říma i korunování tam. Krvavé povstání v Pise a návrat do Němec.

Článek 2.

Karel IV. po svém korunování na císařství. R. 1355—1378 336

Karel IV. co zákonodárce v Čechách a v Němcích. Sněm český, vedení práva, Majestas Carolina vzata nazpět. Uvedení zlaté buly v Němcích. Válka bavorská. Neshody s Innocencem VI. a pokusy o nápravu duchovenstva. Rakouský kníže Rudolf ve spolku proti císaři. Narození krále Václava IV. Mor a hlad. Nový spolek branný proti Karlovi IV. Císařovna Eliška. Korunování Václava IV. Pokoj a smlouvy dědičné s Rakousy. První arcibiskupové pražští. Karel u papeže Urbana V. v Avignonu. Druhá jízda císařova do Říma. Nápad Lužice Dolní. Opět veliký spolek branný proti Karlovi. Nabytí země braniborské. Václav IV. volen na království římské. Rozdělení české říše. Cesta do Paříže. Smrt Karla IV. Úvahy o něm a o jeho panování.

KNIHA DESÁTÁ

Čechy za předhusitských dob krále Václava IV. 1378—1403

Článek 1.

Doba první a neshody s duchovenstvem. R. 1378—1393 . . . 381

Veliký rozkol v církvi. Politické poměry na počátku Václavova panování. Veřejný stav v Němcích. Krále Václava povaha i první snahy. Poměry ke Francii a Anglii. Stav Italie, Němec a Čech. Václav a jeho milcové; první půtka s duchovenstvem. Markrabě Zikmund v Uhřích; stává se králem. Rodinné úmluvy domu lucemburského. Počátek nepokojů v Čechách. Rozbroje v Němcích. Král Václav chce se v Němcích poděkovati. Žofie, jeho druhá manželka. Pražská bouře proti židům. Milostivé léto v Praze. Rozstrk mezi králem a pražským arcibiskupem. Ukrutné nakládání s několika osobami duchovními.

Článek 2.

Doba druhá i neshody s panstvem světským. R. 1393—1403 411

Králova osobní povaha i panování milců. Povstání české jednoty panské. První Václavovo zajetí a osvobození. Jan, vévoda zhořelský. Nové nesnáze a nepokoje. Král uherský Zikmund prostředkuje. Nové bouře. Vraždění milců na Karlštejně. Brojení porýnských kurfirstů Visconti, vévodové milánští. Král Franský a oba papežové. Pokusy o ujednociení církve. Václav na sjezdu Remešském. Nové nepokoje v Čechách. Prokop, markrabě moravský. Král Václav od kurfirstů sesazen; Ruprecht falckrabě povýšen. Válka s Ruprechtem i s jednotou panskou. Ruprecht v Itálii poražen. Král Zikmund zemský správce v Čechách. Druhé Václavovo zajetí a války v Čechách. Václav zajatý ve Vídni. Zikmund a Bonifác IX. v rozbroji. Václav utíká z Vídne.

Článek 3.

Obraz veřejného života v Čechách na počátku XV. století 453

Důležitost dějin českých té doby. Poměr Čech k německé říši. Koruna česká i země česká. Obor královské vlády dvorské a zemské. Sněmy zemské a sjezdy dvorské i krajské. Nejvyšší úředníci zemští a dvorští. Rozdělení země v archidiakonáty a kraje. Úřady soudní v Čechách. Způsob a řád vedení práva u zemského i dvorského soudu v Praze. Rozdíly pozemků a jejich majitelé. Rozdíly stavovské. Přehled i popis kolegiálních církví a klášterů českých. Poměry národnosti. Průmysl a obchod.